

Jobbpakt kan få trög start

Ekonomiprofessor sätter stort frågetecken för regeringens löfte om 30 000 arbetstillfällen

Det dröjer innan regeringens jobbpakt får någon märkbar effekt. Och hur många jobb det kan handla om är högst osäkert, anser ekonomiprofessor Lars Calmfors, som ändå tycker att modellen är värd att pröva.

Jobbpakten var Moderaternas stora utspel i Almedalen. Med samförstånd ska nya vägar öppnas till arbetsmarknaden, hoppades finansminister Anders Borg. En central del i pakten handlar om att införa introduktionsanställningar för unga. Det är en huvudfråga när trepartssamtalen mellan regering, fack och arbetsgivarvärd går in i ett nytt skede.

En förebild är IF Metalls avtal med Teknikföretagen 2010, som fått efterföljare inom handeln och vården. Avtalen innebär att

arbete varvas med utbildning, medan betalningen ligger under ingångslönen. Men att avtalen finns på plats räcker inte. Intresset inom industrin har varit svagt. Detsamma gäller de 23 avtal om introduktionsanställning som Unionen har sedan länge.

–**Våra kollektivavtal** behöver i de flesta fall inte ändras. Däremot gäller det att gå från papper till verklighet, säger Unionens ordförande Cecilia Fahlberg.

För att sätta fart på modellen ska Unionen i höst peppa sina fackklubbar runt om i landet att ta upp frågan på "sina" företag. Men Cecilia Fahlberg är tveksam till hur stort utfallet kan bli:

–Man får ha respekt för att det kanske inte är de stora förändringarna som sker på det här sättet.

Cecilia Fahlberg poängterar att kraven på höjd produktivitet och vässad konkurrenskraft är ständigt närvarande. Mot den bakgrunden är frågan hur intresserade arbetsgivarna i praktiken är av oerfaren personal.

–Kompetenskraven höjs i stort sett dagligen. Med tanke på det tror jag inte att det här kommer att vara en stor revolution. Men modellen har inte prövats ordentligt än och vi är beredda att göra ett hårt och mödosamt arbete, säger Cecilia Fahlberg.

Lars Calmfors, professor i nationalekonomi och tidigare ordförande för Finanspolitiska rådet, pekar också på motsättningen mellan samhällsintresset att få unga i jobb och att kostnaderna hamnar på det enskilda företaget.

30 000

unga ska den nya modellen med introduktionsanställningar omfatta, enligt Borg och Reinfeldt. Sverige ska närma sig den låga ungdomsarbetslöshet som finns i länder med lärlingssystem.

–Det gör att det förmodligen krävs mycket stora subventioner för att det här ska komma till stånd, säger han.

Finansminister Anders Borg har flaggat för att staten kan bidra med handledarstöd och sänkta arbetsgivaravgifter. Lars Calmfors tror ändå att det kommer att ta lång tid innan det kan handla om några större volymer.

Han sätter ett stort frågetecken för siffran 30 000.

–Den måste vara ytterligt osäker, säger han och menar att jämförelser mellan länder är svåra, då systemen är olika utformade.

Lars Calmfors anser ändå att modellen är värd att testa. Precis som Anders Borg pekar han ut lärlingssystem som den gemensamma nämnaren för länder med låg ungdomsarbetslöshet.

Trepartssamtalen mellan regering, fack och arbetsgivare omfattar också andra frågor. Det handlar om avtal för korttidsarbete inom industrin i kristider och om nya omställningsavtal med stödåtgärder vid uppsägningar.

CECILIA AXELSSON

08-13 52 79, cecilia.axelsson@svd.se

